

پنجشنبه - ۲۲ کانونی ۱۳۲۴

محرطام

MOUHIT
Illustration Hebdomadaire

مؤسسی: فائو صبری، عبیراء اسمر

مدیر و سر تحریری:

فائو صبری

اداره خانه سی:

یکی پوسته خانه آرقه سنده اسکی شیطیه سوقا عنده
۲ نومردلی دائرة مخصوصه در:

شرائط اشترا:

درسمادنده سنه لکی ۱۰۸، آتی آیللی
۵۴ غروشدر

آبونه بدلی بوجه پیشین استینا اولتور

نسخه سی: ۲ غروش

معاونین تحریری سی:

مکتومزک و جودفرطیه افتخار ایتدیکی مشاهیر
محروریتدن مرکبدر

شرائط اشترا:

ولایاتده سنه لکی ۱۲۰، آتی آیللی ۶۰
غروشدر. ممالک اجنیه ایچون سنه لک ۲۶،
آتی آیللی ۱۴ فرانق در.

Directeur et rédacteur en chef:
FAIK SABRI BEY

Bureaux: Rue Eski Zapitié, près
la nouvelle poste No. 2
CONSTANTINOPLE

Prix: 2 Piastres

جلد: ۱

هر هفته پنجشنبه کونلری نشر اولتور سیلسی، ادبی، علمی، فلسفی رسملی غزنه در

نومرو: ۱۳

دولتو تحابلو جمید ائندی حضرتلری طرفندن ترسیم ایدیله رک دولتو تحابلو صلاح الدین ائندی حضرتلرینه اهدا ایدیان یاغلو بویا تابلودن بالخاصه غزنه من ایچون قویه ایدلشد

Le Portrait de S. A. Selaheddin Effendi d'après un tablag peint par S. A. Medjid Effendi et fait cadeau à S. A. Selaheddin Effendi

Photo : Apollon

فوتو : آپولون
مکتب سلطانی مآذونینی طرفندن پەرا بالاس اوتلنده چکین ضیافتده کیجه این الکتریق واسطه سیله آپولون فوتوغرافخانه سی طرفندن آلتانی رسم
Banquet à Péra-Palace par les anciens élèves du Lycée Galata-Sérai-Instantané obtenu la nuit avec
électricité par la maison Apollon

ابداع غیر وجدانی به دار

یسوقولوزی مصاحبه لری :

— محرر رزمه —

عمومیتله انسانلر هم نوعی آره سنده —
شاعر، تومیق، محارب، هیكلتراش اولوق کبی
بر صفت ممیزه اکتسابیله سوویه عمومیدن
یوکسله رک موقع اجتماعیلری تامین و تحکیم
ایدرلر. بو خصائص مکتسبه دن برینک تفوقیه
سوویه عمومیدن یوکسلدکاری وقت بریسقولوج
تدقیقات و شاهداتنده بویوک وهستتا بردت
صرفه مجبور اولور.

بو اصول تحلیل ایله بشرینده اولیه برصنف
خلق تشخیص اولنایلیرکه نشانه سی تضاد
و مخالفتدر. بعض کیمسلو بیلیرکه سوزه باشلا.
دقلری زمان نهدن بحث ایده جکلری آکلاشیله من
مع مافیة بونلر نسبتاً یک آزد. فقط لقردی به
باشلاو باشلاماز بوتون تصورات و افکاری
آکلاشیلانلر ده بویوک بریکون تشکیل ایدر.

ایلمک نظرده کوچک بر مبیانتله یکدیگریه
بکزه تیلنلر آراسنده اساساً او قدر آشکار فرقلر
واردرکه... ایشته بویشرینک، وقیقات علمیته ک
نزع ایده مدیکی صولک بر مظفر تیدر.

عمومی بر علم انسانی اولمادیکی کی خصوص
صینسکده موجودیتی قبول ایده لره من. چونکه بو
خصوصیتدرکه شخصی منفرد بر اقیور و اوئی
کیمسه بکزه تیدور...
لکن فیزیولوژی کی برده عمومی یسوقولوزی
واردر: بوتون مخلوقات عین هوایی تنفس
ایدیور...

علی العاده بر شخص ایله برداهنیک دماغیده
قوای ابتدائیه سنی عین منشادن یعنی احساسادن
آلیور. عجیباً بواسطه احساسات ناسل بر میخانیکیتله فعل
و حرکت منقلب اولور؛ بوکا دائر یلیدیکلریمز
اعتراف ایتلی زک بک بسیطدر. بالکیز دیه بیلیرزکه
بوخولی تامین ایچین وجدان وادراکک توسطی
شرط دکلددر. حتی بو توسط بعضاً اشتراک
افکاری داغیته رق مضرده اوله بیلیر. وجدان

صنعتده بر دستور اولاماز. خفایامی وجدان
ایچنده حس اولشان بر شی بوتون وضوح
وصمیمیتیه افاده ایدیه بیلیر.

فعالیت دماغیه ک فعالیت وجدانیله ارتباطدن
صرف نظر، اکثریتله اوئی تشویشه بیه دوچار،
آیلر. بر «سنفونی» دیکله تیلدیکی بیلنرک
استماع ایدیلیرسه فنا دیکلنمش اولور. انسان
دوشوندیکی بیلیرسه فنا دوشویر تفکر دن خبر.
دار اولوق دوشونمک دیمک دکلددر. «غیر وجدانی»
دیدیکمز حال دماغک سر بست، بنفسه بر فعالیت
بر تخر کیدر. «غیر وجدانی» تفکر یا ایدیا مجهول
قالیر، یا خود بنفسه حرکت منقطع اولدینی زمان
— حتی بر جوق سنه لر دن صو کرا — ضای وجدانه
تنور ایدر؛ فقط بوعلائم تخطر اصل «غیر
وجدانیت» ساحمنده دکلددر. بوکا خصوصی
بر فلسفه ک ویردیکی معنادن زیاده واضح بر
تاویلی ترجیح ایتلیدر.

حالت غیر وجدانیه رؤیا تطاهر اتندن برینی
تشکیل ایتکله برابر سنه بوندن باشقه در. خصوصی

«نیوتون» ده سی غیر وجدانی هر وقت متفکر بولدینی ایچین، دانمیدر. آراسیره سی اختیاری ایله برلشیر. غیر وجدانیت «کوته» ده هان دانا فعالیتدهدر. بوسورتله ترتیب ابتدیی آثار متعدده بی بالآخره اراده و اختیاره ترك اچمکه مهیادیر. «کوته» کندیسینی حیرتبخش بروضوح و ظرافته توصیف ایدر:

«هر ملکه فعلیه وهر صنعت غیر وجدانیت داخنده حرکت ایدن سوق طبیعیتک بر قوتنه مربوطدر. بونکله برابر قواعدی تمامیه قواعد وجدانیه داخندهدر.»

انسان کسب معلومات ایدیکه کورور و آکارلرکه خصائل طبیعیه سنک تکاملانی تأمین ایدن و ساطعی کندینه حاضر لایان بر صنعت؛ بر اصول وارمش... مکتسباتمک شخیصته فنا بر تأییری اولاماز.

داهی اودرکه طبیعت اساسیه سنه بر خلل کرتهمدن هر شیئی تمیل و تمک ایدر. وجدان ایله غیر وجدانیت آره سنه مختلف مناسبات واردر اعضای بشر؛ سی و تعلم متدبر ثبات فکر، آبی و فنا بر طاقم نشاط، حرکات استعدادیه و مقاومتکارانه ایله سوق طبیعیه عاڈویا کسبی برشیی وجدانک دخی اولقمسزین ترکیب و تخیلیط ایدر. و بو خلیطه دن - وجدانی و غیر وجدانی بو کیسیان - اویله بر مجموعۀ آهنگدار صدور ایدرکه نظر لری بر لمۀ حیرتله قماشیدر... کوته؛

آمریکا دوغاسی از میر سورلنده
L'escadre Française dans les eaux de Méditerranée

ایستدیکی قدر صید افکار ابدیه بیلیر سده هر حالده بونی غیر وجدانیت دها آبی طانیر. واقعا وجدانک تمرکز تصورات، اشتراك افکار کبی کندیسنه عاڈ بر چوق اصوللری وار سده بوراده کی مہارتی پک آذرر.

دماغک ظلمت و یامشعله وجدانله چالیشدیفنه نظر آ انسان بر انانیت منفردہ اخذ ایدر. فقط حالات مرضیه استننا ایدیلدیکی تقدیرده بو ایکنجی حل وجدانک سسی اغلاق اچمکسزین توسطی قطعی اولاماز. اول امرده باراده و یا خیال ایله تصور اولونان آثارک قسم اعظمی ایشته محضا بوشرا طداخندهد و بو آهنگه امتناک اکمال ایدیلیر.

بر عدم اطرا ده تابع اولان رؤیا اکثریتسه بی معنادر. چونکله بواشترک افکاره نظر آ غیر منتظم و صرف میخانیکه اوله رق تخیلی ایدر. میخانیک اختراعاتی غیر وجدانیه دن تفریق ایدیله میه جک درجه چوق و متنوعدر. ملک کشفی، فیلوزوفک منای فکر منطقیسنی بوصف ابدانانه داخل ایتلیدر.

هیچ بر مستننا قبول ایتیره رک دیه بیلیر که یکی برشی وجوده کتیرن، ابداع و اختراع ایدن مدقق و مشاهد اولدینی قدرده خیال ورورد. اک درین ودقیق دوشون بر محرر - نفسه رغما - هر زمان سسی غیر وجدانی الهاماتنه معروضدر. هیچ بر اثر بوقدرکه - نه قدر اختیاری اولسه ابداع غیر وجدانک بر کوزلککنه بر یکیککنه مدیون اولماسین؟...

احتمالکه سسی ایله وجوده کتیریلن بر جله اراده ایله هم آهنگ اوله رق یازیله مازسه سوبله نیلهمز. بعضاً حافظه مزده بوقی ایستدیگمز برکله اختیار و اراده دن اوقدر فرا ایدرکه اکثریا وجدانک ضبط ادراک ایدیه یلجکی بر زمانده غیب اولور...

حالبوکله حامی تحریر ایچنده بولونان عمر لرلر اک شوخ و اک ظریف کلملری بر استکال سهولته تحظر ایدرلر. بونکله برابر حافظه دایما غیر وجدانیدر، دیمکده دوغرو اولاماز. بونی دها مادی و بیسیط بر تشبیه ایضاح ایتلیز: حافظه بر بحیرهدر. غیر وجدانیت خبر من اولقمسزین اولطه منی اورایه آتار؛ لکن وجدانده بو بحیرهده

حیدر پاشا ریختیمنده غائبی اطاولی تیمور بولنک بو کره انشائی ختام بولنی اوزره اولان یکی استانبولنی
A Haidar Pacha - Nouvelle station de la compagnie d'Anatolie

غیر وجدانیت ایکی درلودر. بری قصه و شدید، دیکری شدتی آژ اولقله برابر متدور.

بر آدم کنجلیکنده مهم بر اثر بازار صوکارا چکیلیر...

بر باشقیمی آلتش سنه متادیا عادی، دکرسمز، مسلسل آثار وجوده کتیر... بزم موضوع بمنجز قوه خفیه و غیر وجدانیتک ساحه تجلیاننده کی اثرلوردر.

— مابعدی وار —

مدوح نجات

یکی ملی رومانیز:

صَبِيحَةُ

حیات حقیقه صحنه لردن

— مابعد و ختام —

— ۳ —

حوریه جالی بولمش، عادتا کوروشمش ایدی.

صبیحه هنوز خبردار دکل ایدی. فی الواقع زوجی بر آقام اوه کلهمش ایسهده احباسندن برینک خانه سنده ویریلن ضایقه کیده جکی سوله مش و آقشامی دخی خدمه ایله خبر یولامش ایدی یالکمز عدم وجودندن طولانی متأثر اولدی.

جمال خانه سنده کلدیکی آقام مختزنه کیردی. قاریسه انواع نوازشله معامله ایدره که اونی خبری اوایلادی. صبیحهده حقیقه اوایلاندی.

ایرتسی صباح، حوریه ایرکندن کلدی. برابرجه چارشویه کیتیمک ایچون یالواردی. اوده موافقت ایتدی.

آقشامی یته بک خانه یه کلیه جکی خبرینی ایشیدنجه متأثر اولدی. کیجه او طور مق ایچون حوریه یه کیتدی. فقط برابر دوندکری حالده

صمیمیتیه علاقه دار اولدوغم مسائل مهمه حقنده وقتندن اول بیان مطالعهده بولنه رق تکاملات فکریه یی تشویش ایتمکدن دائماً اجتناب ایده. رم... بو مشاهده اهتدا حادثه مهمه سندهه تطبیق اولونایلیر. حقیقتاً انسانلر بر کون کندیلیرنی افکار دینه اغوشنه آندقلرخی حس ایدرلر. اونلرک بو احیای فکریلرنده نه بر آرزو نه بر خوف و نه بر امید واردر... اهتدا حادثه سنده اراده آنجاق اوزون بر سی غیر وجدانی تی متعاقب و یکی بر اطعشانک بوتون عناصری تجمع و اشتراک ایتدیکی وقت اجرای فعل ایده ییلیر. اهتدا ایدنه منشأ و اساسندن بی خبر اولدوغی بو یکی قوته عقا. نده «نور هدایت» دنیلیر. او حالده هدایت بر سی غیر وجدانی نتیجه سیدر. «الفرد دووینی» ده هارتمان کی افکارینک سوق طبعیه — اشغال فلسفیه ده کل — غیر وجدانیتک دست اهمیتیه میدانه گلستندن افتخار ایدر. و بو فکرلر تماماً فقط مزین اوله رق شاعره تقدیم ایدیلیر...

ظن اولونور که «کوت» ده اولدوغی کی «آلفرد دووینی» دهده غیر وجدانیت مدید فاصله لره منقطع مدیر. حتی اثرلری آراسنده خلاف معتاد بر طاق فاصله لر بر اقامی یونک ایچیندر...

غیر وجدانیتک عاطل بر نوعی بولندینی کی اوزون بر دوره مساعیدن صوکارا توقف ایدن نوعیده واردر. بوده یا وقتسز سؤ استعمالدن و یا هجرات دماغیهده وقوعه کان بر تحول مناسبندن ایلری کلیر...

«راسین» که یکریمی سنه که غریب و اوزون وقته سکونتسندن صوکارا یازدینی ایکی اثرک اولکیلرله یالکمز بر مشابته اسیه سی واردر. راسینده بو قدر اوزون بر مدت سناحت غیر وجدانیه سی دیکله مه مسنه دینی بر هیجان سبب اولایلیری؟...

ینه بو سبب عجباً سناحتی تبدیل ایلمکه برابر عین زمانده دماغنده کی فیزیولوژیک اقتداریده تقیصی ایتدی؟...

احتمال که راسین آرتق یازاجنی قللادینی ایچین سکوت ایتشدی. بوسر گذشت غمومیدر، و محتاج اولدوغی احتیاج آسلی بی دینده بولدی.

آلتش سنه یی متجاوزد که حیاتک بر شعر و شباب کونلرنده «فائوست» که بوتون الواحی پیش تحصیلده بر وضوح و مملکتی ایچنده و بر تسلسل انتظامه انکشاف ایدره که فکر مه سانغ اولدی، دیور... و اثرک بلاتی تا اوه کوندنیری بی ترک ایتدی؛ ایشته بو تخیل ایله یاشایارق اونی توسع ایدر و مساعد زمانلر مهده پارچه پارچه تالیف ایدرم؛ بو مساعدده دن محروم بولوندوغم و قتل ائرد بر طاقم بوشقلار حصوله کلیردی، فائوستک ایکنجی قسمنده اولدوغی کی... صعوبت؛ آنجاق طبیعتک بنفسه بر حرکتیه استحصال اولونان بر شیئی قوه اراده ایله آله ایتمکه چالشقندر.

بعضاً بر عکس اولور. یعنی رائر اولجه دوشونیلر ده یازیلماز سده اراده یه التجا ایدر. او وقت ظن اولونور که غیر وجدانیت بر جوشش الهامله طاشنار، وجدانی احاطه ایدر.

اگ مهمل بر شیئی، اگ شدید بر استکراهی ید تسخیرنه آلیر. اثر تمام اولنجه خوشنودیت معنویه بکمز، محظوظیت حس ایدیلر.

یونکله برابر فکر و وظیفه ک عاجز و قورقراق وجدانلر ده کی تخریباتی نه قدر دریندر... «اوبسه یون» — انجذاب — ده اختاره سائق قوت کی انسانی فداکارلره سوق ایدر.

«شو پنهور» غیر وجدانیتک حافظهده مربوط و مقید ادراکارانی آراسنده کی مساعی بهمی اجتراده بکزه تیردی.

صرف فیزیولوژیک اولان بواجترار تفکرات و نظیاتنزی تبدیل و تغیریه کفایت ایدر.

«هارتمان» بر فکر نفرت، دیور، اولجه دفع ایدیلدیکی حالده بر مدت صوکارا بر اسان ویا بر وقته حقنده کی فکر اعتیادینک برینه کندیلکندن قائم اولور... کونلر، هفته ل، حتی ایلردن صوکارا عین بر بحث اوزرینه آرزومزله و یا خود بر فرصت بولوبده اداره افکار ایتک لازم کلهه جدأ بر تکامل فکری کپیرمش اولدوغمزی ایشته او وقت آکلارز. و بوکا تعجب ایدره ز. او زمانه قدر اطعشان بخش ظن اولونان اسیکی فکرلر تمامیه ترک اولونورق برینه ییکلری سnoch ایدر.

«هارتمان»: بواتمصا و تمثیل فکر حافی بال تجربه تفسمده مشاهده ایتدم دیور. حتی